

ที่ กษ 0406/2559

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

เทเวศร์ กทม. 10200

27 กุมภาพันธ์ 2541

เรื่อง ตอบข้อหารือวิธีปฏิบัติทางบัญชี

เรียน พันเอกวินิจ วรรณพฤษ ผู้สอบบัญชี

อ้างถึง 1. หนังสือที่ 100/593 ลงวันที่ 2 พฤศจิกายน 2540

2. หนังสือที่ 100/596 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2540

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แนวปฏิบัติทางบัญชีของระเบียบ ว่าด้วยเงินกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคงของสหกรณ์

2. หนังสือที่ กษ 0406/4596 ลงวันที่ 4 เมษายน 2534

3. หนังสือที่ กษ 0401/ว.6 ลงวันที่ 4 พฤษภาคม 2538

ตามหนังสือที่อ้างถึง 1 และ 2 สำนักงานวินิจและเพื่อน ได้ขอหารือวิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับระเบียบว่าด้วยเงินกองทุนสมาชิกเพื่อให้สมาชิกมีความมั่นคง และวิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับระเบียบว่าด้วยเงินฌาปนกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูบุรีรัมย์ จำกัด และสหกรณ์ออมทรัพย์ครูร้อยเอ็ด จำกัด ตามลำดับ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์จากสำนักงานวินิจและเพื่อนได้ทราบ และถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไป นั้น

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ขอเรียนให้ทราบว่า ข้อมูลที่สำนักงานวินิจและเพื่อนแนบท้ายหนังสือหารือมาด้วยนั้น ยังไม่เพียงพอในการประกอบการพิจารณาตอบข้อหารือดังกล่าวได้ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงได้ขอข้อมูลจากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์บุรีรัมย์ และสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ร้อยเอ็ด เป็นการเพิ่มเติมซึ่งช่วยให้สามารถสรุปข้อพิจารณาได้ว่า วิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับระเบียบของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูบุรีรัมย์ จำกัด และสหกรณ์ออมทรัพย์ครูร้อยเอ็ด จำกัด ตามที่สำนักงานวินิจและเพื่อนได้หารือ(หนังสือที่อ้างถึง 1 และ 2) น่าจะหมายถึง ระเบียบว่าด้วยเงินกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง ซึ่งวิธีปฏิบัติทางบัญชีตามที่สหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งสองใช้บันทึกอยู่ นั้น ยังไม่ถูกต้องในบางขั้นตอน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พิจารณาแล้วเห็นว่า

/1. ระเบียบ...

1. ระเบียบว่าด้วยเงินกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง สหกรณ์กำหนดว่า "เงินกองทุนนี้ให้นำเข้าฝากไว้กับสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์ โดยสหกรณ์จะคิดดอกเบี้ยให้ตามอัตราที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยเงินฝากออมทรัพย์" สมควรให้สหกรณ์แก้ไขเนื่องจากเงินกองทุนฯ ส่วนที่เกิดจากการตั้งงบประมาณรายจ่าย หรือจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีมาสมทบกองทุนนั้น ไม่สมควรคิดดอกเบี้ยให้เพราะเป็นทุนของสหกรณ์เอง

สำหรับเงินบริจาคของสมาชิกเข้ากองทุน ส่วนที่ยังบริจาคไม่ครบ 10,000.00 บาทให้นำฝากไว้กับสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์ได้

เมื่อสหกรณ์แก้ไขระเบียบดังกล่าวให้ถูกต้องแล้วให้จัดทำบัญชีตามแนวปฏิบัติทางบัญชีของระเบียบว่าด้วยเงินกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคงของสหกรณ์ ตามรายละเอียดปรากฏในสิ่งที่ส่งมาด้วย 1

2. สำหรับวิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับเงินทุนฌาปนกิจ ตามหนังสือที่อ้างถึง 2 นั้นน่าจะหมายถึง ระเบียบว่าด้วยเงินกองทุนสวัสดิการบำนาญสมาชิก ซึ่งกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้กำหนดวิธีปฏิบัติทางบัญชีไว้ให้ถือปฏิบัติแล้วในข้อ 2 วิธีปฏิบัติทางบัญชีตามระเบียบว่าด้วยเงินกองทุนสวัสดิการบำนาญสมาชิกของหนังสือ ที่ กษ 0406/4596 ลงวันที่ 4 เมษายน 2534 ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2

อนึ่ง สำหรับการดำเนินงานด้านฌาปนกิจสงเคราะห์ของสหกรณ์ ขอให้พิจารณาว่าสหกรณ์ดำเนินงานขัดกับพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2510 และพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. 2517 หรือไม่ ในกรณีที่ขัดแย้งขอให้ทำหนังสือแจ้งเป็นข้อสังเกตให้สหกรณ์ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องและรายงานเรื่องดังกล่าวรวมทั้งผลการแก้ไขในรายงานการสอบบัญชีแบบยาวด้วย ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 3

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งให้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูบุรีรัมย์ จำกัด และสหกรณ์-ออมทรัพย์ครูร้อยเอ็ด จำกัด ทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **พีรรัตน์ อังกรรัตน์**

(นางสาวพีรรัตน์ อังกรรัตน์)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กองวิชาการและแผนงาน

โทร.2814185

โทรสาร 2822847

แนวปฏิบัติทางบัญชีของระเบียบว่าด้วยเงินกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคงของสหกรณ์

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในระเบียบว่าด้วยเงินกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคงของสหกรณ์ จึงขอสรุปสาระออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. สาระสำคัญของระเบียบ ในส่วนที่เกี่ยวกับการเงินการบัญชี สรุปได้ดังนี้
 - 1.1 สหกรณ์อาจตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือ จัดสรรกำไรสุทธิประจำปี เพื่อสมทบเข้าเป็นกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง
 - 1.2 สมาชิกที่ไม่กู้เงินหรือกู้เงินโดยใช้หุ้นค้ำประกันจะเป็นสมาชิกกองทุนฯ หรือไม่ก็ได้ แต่สมาชิกที่กู้เงินสามัญให้สหกรณ์หักเงินกู้เพื่อบริจาคมเข้ากองทุนฯ คนละ 10,000 บาท และเมื่อบริจาคมครบ 10,000 บาท แล้ว จึงถือว่าเกิดสิทธิที่จะได้รับการสงเคราะห์จากกองทุนฯ
 - 1.3 ให้นำเงินที่สมาชิกสมทบเข้ากองทุนฯ ผากไว้กับสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์ โดยสหกรณ์จะคิดดอกเบี้ยให้ตามอัตราที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยเงินฝากออมทรัพย์
 - 1.4 ดอกเบี้ยที่จ่ายให้กับเงินที่สมาชิกสมทบกองทุนฯ โดยฝากกับสหกรณ์ตามข้อ 3 ให้รวบรวมไว้เป็นเงินสงเคราะห์แก่สมาชิกโดยนำเข้าบัญชีกองทุนแทนบัญชีเงินรับฝาก
 - 1.5 สหกรณ์จะจ่ายเงินสงเคราะห์แก่สมาชิก เมื่อ
 - 1.5.1 ถึงแก่กรรม
 - 1.5.2 ถูกให้ออกจากราชการหรืองานประจำโดยมีความผิดการจ่ายเงินสงเคราะห์นั้น สหกรณ์จะพิจารณาจ่ายให้รายละเอียดไม่เกิน 200,000 บาท แต่ถ้ากรณีที่สมาชิกถูกให้ออกจากงานตาม 1.5.2 สหกรณ์จะหักเงินสงเคราะห์จากสมาชิกเพื่อชำระหนี้ที่สมาชิกมีอยู่แต่ไม่เกิน 200,000 บาท และถ้ายังมีเงินเหลือสมาชิกก็ไม่มีสิทธิ์ขอรับเงินส่วนที่เหลือสำหรับสมาชิกที่ยังบริจาคมเงินเข้ากองทุนไม่ครบจำนวน 10,000 บาท สหกรณ์จะไม่จ่ายเงินสงเคราะห์ให้ แต่จะคืนเงินที่สมาชิกบริจาคมเข้ากองทุนให้พร้อมดอกเบี้ย
 - 1.6 สหกรณ์จะจ่ายคืนเงินที่สมาชิกบริจาคมเข้ากองทุนเมื่อ
 - 1.6.1 สมาชิกย้ายหรือโอนและขาดจากการเป็นสมาชิกโดยไม่มีหนี้กับสหกรณ์
 - 1.6.2 ลาออกจากกองทุนโดยไม่มีหนี้กับสหกรณ์
2. วิธีปฏิบัติทางบัญชี
จากเนื้อหาของระเบียบในส่วนที่เกี่ยวกับการเงินการบัญชีโดยสรุปที่กล่าวไว้ข้างต้นสามารถกำหนดวิธีปฏิบัติทางบัญชีเพื่อถือใช้เป็นแนวปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนได้ดังนี้

2.1 เมื่อสหกรณ์ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี โดยที่ประชุมใหญ่อ่อนุมัติให้สมทบเข้าเป็นกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง ให้บันทึกบัญชีแยกตามกรณี โดย

2.1.1 ถ้าตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี บันทึกบัญชีโดย
เดบิต บัญชีค่าใช้จ่ายกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง xxx
เครดิต บัญชีกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง xxx

2.1.2 ถ้าจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี บันทึกบัญชีโดย
เดบิต บัญชีกำไรสุทธิประจำปี xxx
เครดิต บัญชีกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง xxx

อนึ่ง ถ้าหากต่อไปสหกรณ์ได้ยกเลิกระเบียบว่าด้วยเงินกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคงบัญชีกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง ซึ่งได้ใช้จ่ายตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในระเบียบจนครบถ้วนแล้วยังมียอดคงเหลือให้อินปิดบัญชีกองทุน สวัสดิการเพื่อความมั่นคงไปยังบัญชีเงินสำรอง

2.2 เมื่อสหกรณ์รับเงินจากสมาชิกเพื่อสมทบเข้ากองทุนฯ ให้บันทึกบัญชี โดย

เดบิต บัญชีเงินสด xxx
เครดิต บัญชีเงินรับฝากกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง xxx

และต้องจัดทำบัญชีย่อยเงินรับฝากกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง เพื่อแสดงรายละเอียดของเงินรับฝากสำหรับสมาชิกแต่ละรายประกอบบัญชีคุมด้วย

2.3 เมื่อสหกรณ์คิดดอกเบี้ยให้เงินรับฝากจากสมาชิกเพื่อสมทบเข้ากองทุน ให้บันทึกบัญชีโดย

เดบิต บัญชีดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝากกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง xxx
เครดิต บัญชีกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง xxx

2.4 การจ่ายเงินสงเคราะห์แก่สมาชิก ให้พิจารณาการจ่ายตามกรณี คือ

2.4.1 ถ้าสมาชิกมีพันธะหนี้สินอยู่ ให้หักพันธะหนี้สินก่อน โดย

เดบิต บัญชีกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง xxx
เครดิต บัญชีลูกหนี้เงินให้กู้..... xxx
เครดิต บัญชีดอกเบี้ยรับเงินให้กู้..... xxx
เครดิต บัญชีดอกเบี้ยค้างรับเงินให้กู้..... Xxx

สำหรับการหักชำระพันธะหนี้สินนั้น ให้เรียงลำดับจากรายการดอกเบี้ยค้างรับก่อนเป็นอันดับแรก แล้วจึงหักตามด้วยดอกเบี้ยรับ และลูกหนี้เงินให้กู้เป็นอันดับสุดท้าย

2.4.2 หลังจากหักพันธะหนี้สินตามข้อ 2.4.1 แล้ว ยังมีเงินสงเคราะห์สมาชิกคงเหลืออยู่อีก ซึ่งสมาชิกจะต้องมีสิทธิได้รับเงินสงเคราะห์สมาชิกส่วนที่เหลือ ตามระเบียบที่กำหนดไว้แล้ว สหกรณ์จึงจะจ่ายเงินสงเคราะห์สมาชิกส่วนที่เหลือให้แก่สมาชิกให้บันทึกบัญชี โดย

เดบิต บัญชีกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง xxx

เครดิต บัญชีเงินสด xxx

2.5 เมื่อจ่ายเงินสวัสดิการสงเคราะห์แก่สมาชิกตามข้อ 2.4 แล้วให้สหกรณ์โอนบัญชีเงินรับฝากกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคงไปสมทบกองทุนตามจำนวนเงินที่สมาชิก (ผู้ได้รับเงินสงเคราะห์แล้ว) จ่ายสมทบกองทุนไว้เพื่อตัดบัญชีเงินรับฝากของสมาชิกผู้นั้นออก โดย

เดบิต บัญชีเงินรับฝากกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง xxx

เครดิต บัญชีกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง xxx

2.6 การจ่ายเงินรับฝากกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคงคืนให้แก่สมาชิก ตามเนื้อหาสาระของระเบียบข้อ 1.6 ที่สรุปไว้ดังกล่าวข้างต้น ให้บันทึกบัญชี โดย

เดบิต บัญชีเงินรับฝากกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง xxx

เครดิต บัญชีเงินสด xxx

อนึ่ง หากสหกรณ์มีการจ่ายดอกเบี้ยคืนให้แก่สมาชิกพร้อมเงินรับฝากกองทุนฯ ด้วย เมื่อสมาชิกถึงแก่กรรม แต่ยังไม่ส่งเงินฝากสมทบกองทุนฯ ไม่ครบจำนวน 10,000 บาท ตามที่กล่าวไว้ในวรรคท้ายของ 1.5 ที่กล่าวข้างต้น ให้สหกรณ์บันทึกการจ่ายคืนเงินรับฝากตามที่กล่าวในวรรคต้น แต่การจ่ายคืนดอกเบี้ยให้บันทึกการจ่ายจากบัญชีกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง ทั้งนี้ เนื่องจากเมื่อสหกรณ์จ่ายดอกเบี้ยให้เงินรับฝากกองทุนฯ ได้บันทึกสมทบไว้ในบัญชีกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง ดังนั้นการจ่ายดอกเบี้ยคืนให้แก่สมาชิกพร้อมต้นเงินรับฝากกองทุนฯ ดังกล่าวให้บันทึกบัญชี โดย

เดบิต บัญชีกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง xxx

เครดิต บัญชีเงินสด xxx

2.7 การแสดงรายการในงบการเงิน

บัญชีดอกเบี้ยจ่ายกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง ให้แสดงเป็นรายการค่าใช้จ่าย
ในงบกำไรขาดทุน

บัญชีกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง ให้แสดงเป็นรายการหนี้สินอื่น
ในงบดุล

บัญชีเงินรับฝากกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง ให้แสดงรายการหนี้สิน
หมุนเวียนโดยถือว่ามีลักษณะ
เช่นเดียวกับ เงินรับฝาก
ออมทรัพย์

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กองวิชาการและแผนงาน

กลุ่มพัฒนาระบบและสอบบัญชี

กุมภาพันธ์ 2541

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โทร. 2826534-8 ต่อ 133 , 146

ที่ กษ 0406/4596

วันที่ 4 เมษายน 2534

เรื่อง วิธีปฏิบัติทางบัญชีตามระเบียบของสหกรณ์ ว่าด้วยเงินฝากสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือครอบครัว

สมาชิกและระเบียบว่าด้วยเงินกองทุนสวัสดิการบำเหน็จสมาชิก

เรียน หัวหน้าศูนย์ตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 12

ตามหนังสือศูนย์ตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 12 ที่ กษ 0407 (อด)/141 ลงวันที่ 1 มีนาคม 2534 ขอรื้อกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตามระเบียบของสหกรณ์ออมทรัพย์ ว่าด้วยเงินฝากสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือครอบครัวสมาชิกและระเบียบว่าด้วยเงินกองทุนสวัสดิการบำเหน็จสมาชิก ซึ่งสหกรณ์ยังมีการปฏิบัติทางบัญชีไม่เป็นแนวเดียวกันและไม่สอดคล้องกับระเบียบที่แจ้งแล้ว นั้น

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นควรให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

1. วิธีปฏิบัติทางบัญชีตามระเบียบว่าด้วยเงินฝากสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือครอบครัวสมาชิก

1.1 เมื่อสหกรณ์รับเงินฝากจากสมาชิก

เดบิต บัญชีเงินสด

เครดิต บัญชีเงินฝากสวัสดิการ

ให้แสดงบัญชีเงินฝากสวัสดิการภายใต้หัวข้อหนี้สินหมุนเวียนโดยถือว่ามีลักษณะ

เช่นเดียวกับบัญชีเงินรับฝากออมทรัพย์ และต้องจัดทำบัญชีย่อยเงินฝากสวัสดิการเพื่อแสดงรายละเอียดของเงินฝากสำหรับสมาชิกแต่ละรายประกอบบัญชีคุมด้วย

1.2 เมื่อสหกรณ์คิดดอกเบี้ยให้กับเงินฝากสวัสดิการ

เดบิต บัญชีดอกเบี้ยจ่ายเงินฝากสวัสดิการ

เครดิต บัญชีเงินสงเคราะห์สวัสดิการ

ให้แสดงบัญชีเงินสงเคราะห์สวัสดิการภายใต้หัวข้อหนี้สินอื่น ถือเป็นทุนดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในระเบียบนี้

1.3 เมื่อสหกรณ์จ่ายเงินสงเคราะห์สวัสดิการให้แก่ครอบครัวสมาชิก

เดบิต บัญชีเงินสงเคราะห์สวัสดิการ

เครดิต บัญชีเงินสด

2. วิธีปฏิบัติทางบัญชีตามระเบียบว่าด้วยเงินกองทุนสวัสดิการบำเหน็จสมาชิก

2.1 เมื่อสหกรณ์ตั้งงบประมาณผูกพันรายจ่ายประจำปีโดยที่ประชุมใหญ่ออญมติ

ให้สมทบเข้าเป็นเงินกองทุนสวัสดิการบำเหน็จสมาชิก

เดบิต บัญชีค่าใช้จ่ายสวัสดิการบำเหน็จสมาชิก

เครดิต บัญชีกองทุนสวัสดิการบำเหน็จสมาชิก

ให้แสดงบัญชีกองทุนสวัสดิการบำเหน็จสมาชิกภายใต้หัวข้อหนี้สินอื่น

2.2 เมื่อสหกรณ์คิดดอกเบี้ยให้กับเงินกองทุนสวัสดิการบำเหน็จสมาชิก

เดบิต บัญชีดอกเบี้ยจ่ายกองทุนสวัสดิการบำเหน็จสมาชิก

เครดิต บัญชีเงินบำเหน็จสมาชิก – ส่วนที่ 1 (70%)

บัญชีเงินบำเหน็จสมาชิก – ส่วนที่ 2 (30%)

ให้แสดงบัญชีเงินบำเหน็จสมาชิก – ส่วนที่ 1 และบัญชีเงินบำเหน็จสมาชิก – ส่วนที่ 2 ภายใต้หัวข้อหนี้สินอื่นโดยแสดงถัดจากบัญชีกองทุนสวัสดิการบำเหน็จสมาชิกหากภาวะผูกพันนี้สิ้นสุดลงเมื่อใด สหกรณ์ควรให้ที่ประชุมใหญ่ออญมติโอนยอดคงเหลือของบัญชีทั้งสามเข้าบัญชีเงินสำรองต่อไป เนื่องจากแหล่งที่มาของเงินดังกล่าวได้จากทุนดำเนินงานของสหกรณ์เอง

2.3 เมื่อสหกรณ์จ่ายเงินบำเหน็จให้แก่สมาชิก

เดบิต บัญชีเงินบำเหน็จสมาชิก – ส่วนที่ 1/หรือบัญชีเงินบำเหน็จสมาชิก – ส่วนที่ 2 (แล้วแต่กรณี)

เครดิต บัญชีเงินสด

3. กรณีที่ข้อความใดในระเบียบยังไม่สอดคล้องกับวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่ให้แนวทางไว้

ข้างต้น ให้ผู้สอบบัญชีเขียนข้อสังเกตและข้อเสนอแนะไว้ในรายงานการสอบบัญชีด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

(ลงชื่อ) **อนันต์ ชำนาญกิจ**

(นายอนันต์ ชำนาญกิจ)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ที่ 100/593

สำนักงานวินิจฉัยและเพื่อน

2 พฤศจิกายน 2540

เรื่อง หรือเกี่ยวกับการบัญชี

เรียน นายทะเบียนสหกรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างวิธีลงบัญชี

เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูบุรีรัมย์ จำกัด ได้มีระเบียบเกี่ยวกับการเงินกองทุนสมาชิก เพื่อให้สมาชิกมีความมั่นคง แต่วิธีการบัญชีไม่ได้บอกไว้ชัดเจน คณะทำงานเกี่ยวกับการบัญชีมีความเห็น ออกเป็น 2 ฝ่าย ดังตัวอย่างที่แนบมานี้ ขอเรียนถามว่า วิธีที่ 1 และวิธีที่ 2 วิธีไหนเป็นวิธีที่ถูกต้องที่สุด

ขอความกรุณาท่านให้คำแนะนำเป็นลายลักษณ์อักษรด้วย เพื่อจะได้ใช้เป็นหลักปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) วินิจ วรรณพฤษ

(พันเอกวินิจ วรรณพฤษ)

ผู้สอบบัญชี

สหกรณ์ออมทรัพย์ครูบุรีรัมย์ จำกัด

สหกรณ์ฯ มีระเบียบไว้ชัดเจน เพื่อช่วยเหลือสมาชิกเมื่อออกจากสหกรณ์ฯ

วิธีที่ 1

1.1 เมื่อตั้งบัญชี 200,000 บาท

เดบิต ค่าใช้จ่ายกองทุนบำเหน็จ 200,000.-

เครดิต กองทุนบำเหน็จสมาชิก 200,000.-

ไม่มีการจ่ายเงินสดออกไป เพียงแต่กันเงินสดไว้บัญชีค่าใช้จ่ายกองทุนบำเหน็จถือเป็น
ค่าใช้จ่ายเมื่อปิดบัญชีโอนเข้ากำไรขาดทุน

เงินกองทุนจะเพิ่มขึ้น ยกไปในงวดต่อไป

1.2 เมื่อสหกรณ์จ่ายดอกเบี้ยให้กองทุน 12,000 บาท

เดบิต ดอกเบี้ยจ่ายกองทุนบำเหน็จ 12,000.-

เครดิต กองทุนบำเหน็จสมาชิก 12,000.-

1.3 เมื่อจ่ายเงินให้สมาชิก 10,000 บาท

เดบิต กองทุนบำเหน็จสมาชิก 10,000.-

เครดิต เงินสด 10,000.-

วิธีที่ 2

2.1 เมื่อตั้งบัญชี 200,000 บาท

เดบิต ค่าใช้จ่ายกองทุนบำเหน็จ 200,000.-

เครดิต กองทุนบำเหน็จสมาชิก 200,000.-

ขณะเดียวกันนำเงินฝากธนาคาร

เดบิต เงินฝากธนาคารกองทุนบำเหน็จ 200,000.-

เครดิต เงินสด 200,000.-

ฝากธนาคารออมทรัพย์ได้ดอกเบี้ย

2.2 เมื่อได้รับดอกเบี้ยจากธนาคาร 10,000 บาท

เดบิต เงินฝากธนาคารกองทุนบำเหน็จ 10,000.-

เครดิต รายได้ดอกเบี้ยกองทุนบำเหน็จ 10,000.-

2.3 เมื่อจ่ายเงินให้สมาชิก 5,000 บาท

เดบิต รายได้ดอกเบี้ยกองทุนบำเหน็จ 5,000.-

เครดิต เงินฝากธนาคารกองทุนบำเหน็จ 5,000.-

3 พฤศจิกายน 2540

เรื่อง ทหารเรือเกี่ยวกับการบันทึกบัญชี

เรียน นายทะเบียนสหกรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างการบันทึกบัญชี

สืบเนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูร้อยเอ็ด จำกัด ได้มีระเบียบเกี่ยวกับเงินทุนฌาปนกิจ โดยมีระเบียบไว้ชัดเจน แต่วิธีการบัญชีไม่ได้บอกไว้โดยละเอียด ทำให้ผู้ปฏิบัติไม่ทราบแนวทางที่ถูกต้องที่สุด ผู้ปฏิบัติมีความเห็นทางบัญชีออกเป็น 2 ฝ่าย ขอเรียนถามตามวิธีที่ 1 และวิธีที่ 2 ที่เรียนถามเป็นตัวอย่างนี้ วิธีใดเป็นวิธีที่ถูกต้องที่สุด

ขอความกรุณาให้คำแนะนำเป็นลายลักษณ์อักษรด้วย เพื่อเจ้าหน้าที่จะถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **วินิจฉัย วรรณพฤษ**

(พันเอกวินิจฉัย วรรณพฤษ)

ผู้สอบบัญชี

สหกรณ์ออมทรัพย์ครูร้อยเอ็ด จำกัด

.....

ได้รับเงินค่าเป็นสมาชิกโครงการฅาปนกิจ

วิธีที่ 1

1.1 เมื่อได้รับเงิน 10,000.- บาท

เดบิต เงินสด	10,000.-	
เครดิต เงินรับจากสมาชิก		10,000.-

.....

เมื่อสิ้นงวดปิดบัญชี

เดบิต เงินรับจากสมาชิก	10,000.-	
เครดิต เงินสำรอง		10,000.-

.....

1.2 มีทะเบียนควบคุมเงินกองทุนและดอกเบียที่คาดว่าจะได้เมื่อจ่ายเงินช่วยเหลือสมาชิก (10,000.- บาท)

เดบิต เงินช่วยเหลือสมาชิก	10,000.-	
เครดิต เงินสด		10,000.-

.....

วิธีที่ 2

2.1 เมื่อได้รับเงินจากสมาชิก 10,000.- บาท

เดบิต เงินสด	10,000.-	
เครดิต เงินทุนโครงการเพื่อความมั่นคง		10,000.-

.....

2.2 ในขณะที่เดียวกันนำเงินไปฝากธนาคาร (10,000.- บาท)

เดบิต ธนาคารกองทุนเพื่อความมั่นคง	10,000.-	
เครดิต เงินสด		10,000.-

.....

2.3 เมื่อได้รับดอกเบี้ยจากเงินฝาก

เดบิต	ธนาคารกองทุนเพื่อความมั่นคง	10,000.-	
	เครดิต	รายได้จากโครงการเพื่อความมั่นคง	10,000.-
.....			

2.4 เมื่อจ่ายเงินช่วยเหลือสมาชิก 5,000.- บาท

เดบิต	รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	5,000.-	
	เครดิต	เงินสด	5,000.-
.....			

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กองวิชาการและแผนงาน โทร. 2814185

ที่ กษ 0406/4270

วันที่ 7 เมษายน 2541

เรื่อง ขอให้พิจารณาระเบียบว่าด้วยเงินกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

ด้วยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้ตอบข้อหารือผู้สอบบัญชีสหกรณ์ภาคเอกชนที่เข้าร่วมโครงการปรับปรุงระบบการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ เรื่อง วิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับระเบียบว่าด้วยเงินกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง โดยมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการคิดดอกเบี้ยให้เงินกองทุนในส่วนที่ได้มาจากการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีหรือการตั้งงบประมาณรายจ่าย โดยสหกรณ์จะคิดดอกเบี้ยให้ตามอัตราที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยเงินฝากออมทรัพย์นั้น ไม่เป็นการสมควรเนื่องจากเงินกองทุนเฉพาะส่วนดังกล่าวนี้เป็นทุนของสหกรณ์เอง มิใช่ได้มาจากการรับฝากจากภายนอกดังเช่นเงินรับฝากปกติ ดังรายละเอียดปรากฏในหนังสือ ที่ กษ 0406/2539 ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2541 ที่แนบมาพร้อมนี้

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานกำกับดูแลส่งเสริมงานสหกรณ์อย่างใกล้ชิด ให้พิจารณาทบทวนระเบียบว่าด้วยเงินกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง หรือระเบียบเกี่ยวกับเงินกองทุนที่ใช้ชื่ออย่างอื่น แต่มีลักษณะการได้มาของเงินกองทุน เป็นไปในทำนองเดียวกันโดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องการคิดดอกเบี้ยดังกล่าวข้างต้นนั้นด้วย พร้อมทั้งแจ้งให้สหกรณ์พิจารณาแก้ไขระเบียบที่ถือใช้อยู่ตามข้อสังเกตของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อสหกรณ์จะได้ถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกันต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และแจ้งกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบด้วย จักขอขอบคุณยิ่ง

(ลงชื่อ) **พิรรัตน์ อังกรรัตน์**

(นางสาวพิรรัตน์ อังกรรัตน์)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานเลขานุการกรม โทร. 2825042

ที่ กษ 1101/8653

วันที่ 28 กรกฎาคม 2541

เรื่อง ขอให้พิจารณาระเบียบว่าด้วยเงินกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ตามบันทึกกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0406/4270 ลงวันที่ 7 เมษายน 2541 ขอความร่วมมือกรมส่งเสริมสหกรณ์ พิจารณาทบทวนระเบียบของสหกรณ์ออมทรัพย์ว่าด้วยเงินกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง หรือระเบียบเกี่ยวกับเงินกองทุนที่ใช้ชื่ออย่างอื่น ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า ระเบียบดังกล่าวเป็นระเบียบที่สหกรณ์กำหนดขึ้นเอง กรมฯ ไม่ได้เผยแพร่หรือแนะนำให้สหกรณ์ปฏิบัติ แต่ได้เคยชักท้วงสหกรณ์ไปตามผลที่ได้จากการหารือกรมการประกันภัย และเคยมีหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1109/ว.5 ลงวันที่ 17 กรกฎาคม 2534 เรื่อง การถือใช้ระเบียบว่าด้วยเงินสวัสดิการของสหกรณ์ออมทรัพย์ และกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้เวียนหนังสือเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวให้ทุกจังหวัดทราบแล้ว ตามที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ลงชื่อ) **วิจิตร สุขเพชร**

(นายวิจิตร สุขเพชร)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กองวิชาการและแผนงาน โทร. 2811485

ที่ กษ 0406/101

วันที่ 26 มกราคม 2541

เรื่อง ชักข้อความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบกระแสดเงินสดแทนการจัดทำบแสดงการเปลี่ยนแปลง

.....
ฐานะการเงิน ตามหนังสือเวียน ที่ กษ 0406/ว.18 ลงวันที่ 22 สิงหาคม 2540

เรียน ผู้อำนวยการกองตรวจบัญชี/ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ภูมิภาค/
หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์

ด้วยกองวิชาการและแผนงาน ได้รับแจ้งเป็นการภายในจากกลุ่มพัฒนาระบบและสอบบัญชี ซึ่งเป็นคณะวิทยากรบรรยายในหลักสูตรการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง เทคนิคการจัดทำบกระแสดเงินสดของ สหกรณ์ ให้แก่ข้าราชการของกรมฯ ระหว่างวันที่ 18 – 26 ธันวาคม 2540 ว่าจากการบรรยายจึงทำให้ทราบ ว่าข้าราชการเข้าใจข้อความที่ระบุ คือ “ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2541 เป็นต้นไป” ภายใน หนังสือเวียน ที่ กษ 0406/ว.18 ลงวันที่ 22 สิงหาคม 2540 นั้น คลาดเคลื่อน ประกอบกับศูนย์สารสนเทศ ซึ่งรับผิดชอบเก็บข้อมูลสถิติการเงินได้แจ้งกองวิชาการและแผนงาน ให้ช่วยประสานงานกับผู้ปฏิบัติงาน สอบบัญชีทุกส่วนงานว่า ถ้าสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรใด ที่มีปีบัญชีสิ้นสุดภายใน 31 มีนาคม 2541 ขอให้จัดทำบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินด้วย โดยศูนย์สารสนเทศจะรอรับข้อมูลจนถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2541

ดังนั้น กองวิชาการและแผนงาน จึงขอชักข้อความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบกระแสดเงินสด แทนบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน ตามหนังสือเวียน ที่ กษ 0406/ว.18 ลงวันที่ 22 สิงหาคม 2540 เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีได้เข้าใจถูกต้องเป็นแนวเดียวกันและสามารถจัดส่งงบการเงินพร้อมบรรยายงาน การสอบบัญชีให้กรมฯ เก็บสถิติข้อมูลจากงบการเงินภายในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2541 ได้มากเพียงพอเท่าที่จะทำได้ ดังต่อไปนี้ คือ

(1) นับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2541 เป็นต้นไป จนถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2541

สหกรณ์ทุกประเภทและกลุ่มเกษตรกรที่มีปีทางบัญชีสิ้นสุดภายในวันที่ 31 มีนาคม 2541 ยังคงให้จัดทำบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน

ทั้งนี้ ถ้าผู้สอบบัญชีไม่สามารถตรวจสอบสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่มีปีทางบัญชี สิ้นสุดภายในวันที่ 31 มีนาคม 2541 และส่งงบการเงินพร้อมบรรยายงานการสอบบัญชีให้กรมฯ ได้ทันภายใน วันที่ 30 พฤศจิกายน 2541 ให้ดำเนินการดังนี้

- สหกรณ์ประเภทการเกษตร นิคม ประมง ร้านค้า บริการและเครดิตยูเนียน
รวมทั้งกลุ่มเกษตรกร ไม่ต้องจัดทำบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินและไม่ต้องจัดทำงบกระแสเงินสด

- สหกรณ์ออมทรัพย์ ให้จัดทำงบกระแสเงินสดแทนงบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน กรณีที่ไม่สามารถตรวจสอบได้หลาย ๆ ปี ให้จัดทำงบกระแสเงินสดเฉพาะปีปัจจุบันเท่านั้น (ส่วนปีก่อน ๆ ไม่ต้องจัดทำทั้งงบกระแสเงินสดและงบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน)

(2) นับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2541 เป็นต้นไป สหกรณ์ประเภทการเกษตร นิคม ประมง ร้านค้า บริการและเครดิตยูเนียน รวมทั้งกลุ่มเกษตรกรที่มีปีทางบัญชีสิ้นสุดตั้งแต่เมษายน 2541 เป็นต้นไป ไม่ต้องจัดทำบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินและไม่ต้องจัดทำงบกระแสเงินสด สำหรับสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีปีทางบัญชีสิ้นสุดตั้งแต่เมษายน 2541 เป็นต้นไป ให้จัดทำงบกระแสเงินสด แทนงบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน

(3) ในการตัดช่วงระยะเวลาหลังวันที่ 30 พฤศจิกายน 2541 ว่าเป็นสหกรณ์ที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ตามที่กล่าวในข้อ (1) นั้น ให้ถือปฏิบัติเฉพาะวันที่ 30 พฤศจิกายน 2541 นี้ ครั้งเดียวเท่านั้น เนื่องจากเป็นปีแรกของการเริ่มจัดทำงบกระแสเงินสดพร้อมกับกรายกเลิกจัดทำบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน กรมฯ จึงจำเป็นต้องกำหนดวันที่ชัดเจนเพื่อให้ศูนย์สารสนเทศใช้เป็นเกณฑ์ในการแยกเก็บข้อมูลงบการเงิน ดังนั้น ในปีต่อ ๆ ไปการพิจารณาว่าสหกรณ์ใดเป็นสหกรณ์ที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ ให้ถือตามปีงบประมาณดังเช่นที่เคยปฏิบัติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีในความรับผิดชอบของท่าน
ได้ทราบและแนะนำให้สหกรณ์ถือปฏิบัติด้วย

(ลงชื่อ) **เกรียงศักดิ์ บุญยะสุด**

(นายเกรียงศักดิ์ บุญยะสุด)

ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน

ที่ กษ 0401/ว.6

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

4 พฤษภาคม 2538

เรื่อง การดำเนินงานด้านฅาปนกิจสงเคราะห์ของสหกรณ์ออมทรัพย์

เรียน ผู้สอบบัญชี

ตามที่ได้มีการหารือในที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ถึงการที่สหกรณ์ออมทรัพย์หลายแห่งดำเนินการเข้าข่ายบังคับตามพระราชบัญญัติการฅาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. 2517 และกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้มีหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1109/ว.5 ลงวันที่ 17 กรกฎาคม 2534 เรื่อง การถือใช้ระเบียบว่าด้วยเงินสวัสดิการของสหกรณ์ออมทรัพย์ แนะนำสหกรณ์ไม่ให้ดำเนินการในลักษณะดังกล่าวแล้วนั้น

การปฏิบัติงานดังกล่าวของสหกรณ์ขัดกับพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2510 และพระราชบัญญัติการฅาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. 2517 คือไม่ได้จดทะเบียนเป็นสมาคมฅาปนกิจสงเคราะห์ ซึ่งมีโทษตามมาตรา 50 และมาตรา 51 ดังนี้

“มาตรา 50 ผู้ใดดำเนินการการฅาปนกิจสงเคราะห์ โดยมิได้จดทะเบียนเป็นสมาคมฅาปนกิจสงเคราะห์ หรือขึ้นทะเบียนการฅาปนกิจสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 51 ผู้ใดเป็นสมาชิกของการฅาปนกิจสงเคราะห์ โดยรู้ว่าการฅาปนกิจสงเคราะห์นั้นมิได้จดทะเบียนเป็นสมาคมฅาปนกิจสงเคราะห์ หรือขึ้นทะเบียนการฅาปนกิจสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท”

2. ให้ผู้สอบบัญชีรายงานเรื่องดังกล่าว รวมทั้งผลการแก้ไขตามข้อสังเกตนั้น ๆ ในรายงานการสอบบัญชีแบบยาว

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สมพงษ์ ปองเกษม**

(นายสมพงษ์ ปองเกษม)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สำนักงานเลขานุการกรม

โทร. 280-2970